

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci **žalobce: I. S.,** zastoupené JUDr. Hanou Fučíkovou, advokátkou se sídlem Praha 4, náměstí bratří Synků 4, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3,** o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 46 Az 701/2003 – 19 ze dne 2. 12. 2003,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 46 Az 701/2003 – 19 ze dne 2. 12. 2003 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-12772/VL-20-P18-2001 ze dne 15. 4. 2003. Tímto správním rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“ nebo „ZA“) a bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 ZA. Soud dospěl k závěru, že stěžovatel ve správním řízení jako důvod, pro nějž žádal o azyl, uvedl pouze ekonomické potíže, rozvod a výhrůžky neznámých osob; tyto důvody však nejsou podřaditelné pod § 12 ZA. Z obsahu spisu podle soudu vyplynulo, že v případě stěžovatele nebyly splněny podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 ZA. Na humanitární azyl podle § 14 ZA neexistuje právní nárok a jeho udělení je věcí volné úvahy správního orgánu. Soud zjistil, že osobní poměry stěžovatele rozhodné pro posouzení, zda splňuje či nesplňuje podmínky pro udělení azylu, byly objasněny dostatečně a závěr žalovaného, že stěžovateli nelze udělit azyl podle § 14 ZA, není se shromážděnými podklady v logickém rozporu. Soud stejně jako správní orgán z informací založených ve správním spise nezjistil existenci jakékoliv z taxativně vymezených překážek vycestování ve smyslu § 91 ZA, a proto i tento výrok žalobou napadeného rozhodnutí

neshledal nesprávným nebo nezákonným. Celkově soud dospěl k závěru, že žalovaný dostatečně úplně zjistil skutečný stav věci a na základě provedených zjištění učinil správné závěry. Odkaz na Moldavsko v odůvodnění správního rozhodnutí posoudil soud jako zřejmou chybu psaní a neshledal ani vadu formálních náležitostí správního rozhodnutí, neboť ve správním spise je založen originál rozhodnutí podepsaný ředitelem odboru azylové a migrační politiky, který má oprávnění rozhodnutí tohoto odboru podepisovat. Vzhledem k těmto skutečnostem krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že při projednávání jeho žádosti o azyl došlo k pochybení správního orgánu. Žalovaný podle něj nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a v důsledku toho i nesprávně právně posoudil žádost o azyl. Dále má stěžovatel za to, že důkazy, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, čímž došlo opětovně k porušení § 32 odst. 1 správního řádu a dále § 34 odst. 1 téhož zákona; správní orgán tak podle něj nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět. Stěžovatel dále dovozuje, že rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. neexistuje logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro něj. Své tvrzení odůvodnil tak, že je v zemi původu ohrožen na životě, nemá kam se obrátit o pomoc, neboť stát takové poměry trpí a podporuje. Domnívá se, že mu měl být udělen humanitární azyl, dovolává se přitom čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, podle kterého nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestu. Stěžovatel odkázal rovněž na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *Cruz Varas* a *Vilvarajah*. Na policii se nebylo možno obrátit, neboť po nikom nelze požadovat, aby se sám a dobrovolně vystavoval persekuci. Stěžovatel poukázal rovněž na čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané v roce 1992 Vysokým komisařem pro uprchlíky. V doplnění kasační stížnost stěžovatel upřesnil, že se dovolává existence důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle stěžovatele by správní orgán při pečlivém rozboru jeho tvrzení (v souvislosti s tvrzením jeho krajanů, žádajících o azyl z obdobných důvodů) musel dojít k závěru, že na Ukrajině není svoboda a demokracie a že v případě návratu mu hrozí pronásledování a dokonce smrt. Stát podle něj nevytváří podmínky pro drobné soukromé podnikání, banky drobným podnikatelům neposkytují úvěry, takže ti jsou nuceni opatřovat si prostředky k podnikání od mafie. V případě neplacení splátek a lichvářských úroků je jim vyhrožováno zabitím a je na ně vykonáváno fyzické a psychické násilí. Na policii se podle stěžovatele obrátit nemohou, neboť se obávají splnění výhružek mafie a navíc došlo k prorůstání mafie s policií a s ostatními orgány státní moci, což vede k neúspěchu jakéhokoliv projevu proti mafii. Stěžovatel z uvedených důvodů dovozuje, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů příslušnosti k sociální skupině drobných podnikatelů. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a ustanovení tlumočníka do ukrajinského jazyka.

Krajský soud v Praze svým usnesením č. j. 46 Az 701/2003 - 50 ze dne 21. 4. 2004 stěžovateli k ochraně jeho práv v řízení o kasační stížnosti ustanovil zástupkyní advokátku JUDr. Hanu Fučíkovou.

Aniž by se mohl zabývat věcně důvodností jednotlivých námitek stěžovatele, byl Nejvyšší správní soud nucen napadený rozsudek zrušit z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., konkrétně pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů, resp. pro jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, i když tuto vadu stěžovatel ve své kasační stížnosti nenamítal. Vzhledem k charakteru zjištěné vady k ní však Nejvyšší správní soud musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

Ve správním spise je totiž podle zjištění Nejvyššího správního soudu založen originál napadeného rozhodnutí správního orgánu s razítkem a uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby, avšak bez jejího podpisu. Rozhodnutí je podepsáno pouze v rubrice za správnost pracovnicí MV ČR V. V.. Zda je tato osoba oprávněna za ředitele OAMP MV ČR PhDr. T. H. podepisovat správní rozhodnutí, nelze ze správního spisu zjistit. Stejnou vadou pak trpí i písemné vyhotovení rozhodnutí doručené stěžovateli, jehož kopie je přiložena k žalobě.

Ve všech vyhotovení správních rozhodnutí, jež jsou ve správním a soudním spise založena, tak podle zjištění Nejvyššího správního soudu chybí jedna z náležitostí uvedených v § 47 odst. 5 správního řádu, které požaduje, aby byl v písemném vyhotovení rozhodnutí uveden také orgán, jenž rozhodnutí vydal, přičemž toto rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Na žalobou napadeném správním rozhodnutí podpis označené oprávněné osoby chybí a uveden je pouze podpis „za správnost“. Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval (viz např. jeho rozsudek č. j. 2 Azs 5/2004 – 48 ze dne 21. 4. 2004), tuto vadu samu o sobě nelze považovat za natolik intenzivní, aby založila přímo nicotnost správního rozhodnutí. Za nicotné může být správní rozhodnutí považováno tehdy, jestliže se posléze ukáže, že absence podpisu oprávněné osoby odráží fakt, že rozhodnutí bylo vydáno zcela bez vědomí této oprávněné osoby. Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud pochybil, jestliže přes skutečnost, že v soudním i správním spise jsou založena pouze rozhodnutí nepodepsaná ředitelem OAMP MV ČR a naopak obsahující pouze podpis jiné osoby v rubrice za správnost, odmítl odpovídající námitku stěžovatele s tím, že ve správním spise je založeno rozhodnutí řádně podepsané, aniž by ve skutečnosti ověřoval, zda napadené správní rozhodnutí je skutečně projevem vůle správního orgánu, a neposoudil, zda ve svém důsledku nejde o rozhodnutí nicotné.

Přitom dříve, než bude možno učinit si úsudek o případné nicotnosti napadeného správního rozhodnutí, je třeba uvedenou otázku dořešit. Krajský soud v Praze se jí však nezabýval, ač tak učinit měl, neboť tato otázka byla předmětem jedné z žalobních námitek stěžovatele, když navíc k případné nicotnosti správního rozhodnutí musí soud přihlížet z úřední povinnosti. V daném případě podle Nejvyššího správního soudu existuje objektivní pochybnost, zda napadené správní rozhodnutí je podepsáno oprávněnou osobou a zda tento akt je ve svém důsledku projevem vůle správního orgánu směřujícím k úpravě právního postavení stěžovatele. V takovém případě byl krajský soud povinen učinit v tomto směru příslušná skutková zjištění.

Jestliže za výše uvedených okolností krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že ve správním spise je založen originál žalobou napadeného rozhodnutí, jenž obsahuje podpis ředitele OAMP MV ČR, pak tato skutečnost vede k nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů, neboť krajský soud v něm vychází z existence

určité skutečnosti, aniž by tato měla oporu ve správním spise a aniž by ohledně ní činil jakákoliv skutková zjištění.

Vadný postup krajského soudu v této otázce je naplněním důvodu kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť jeho rozsudek je v této otázce nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, resp. řízení před tímto soudem trpělo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. K této skutečnosti přitom Nejvyšší správní soud přihlíží z úřední povinnosti, a to i tehdy, jestliže stěžovatel takto specifikovaný důvod v kasační stížnosti výslovně neuvedl. Z výše uvedeného důvodu se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat konkrétně uplatněnými stižními body jeho kasační stížnosti, neboť zkoumání jejich důvodnosti je právně relevantní pouze tehdy, je-li napevno postaveno, zda se v daném případě jedná skutečně o rozhodnutí žalovaného, či zda jde o nicotný akt.

S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud zjistil naplnění důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zrušil dle § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm krajský soud nejprve došetří, zda je V. V. tím pracovníkem žalovaného, který je podle organizačního řádu či jiné vnitřní normy oprávněn podepisovat správní rozhodnutí za ředitele odboru azylové a migrační politiky PhDr. T. H. V případě, že tomu tak není, doloží vyjádření jmenovaného, zda rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-12772/VL-20-P18-2001 ze dne 15. 4. 2003 bylo vydáno s jeho vědomím a je projevem vůle tohoto správního orgánu. Podle výsledku doplněného dokazování poté o věci znovu rozhodne. V novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

S přihlédnutím k § 78b odst. 1 ZA, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. dubna 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu